

DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ,
M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw“, Baarn, Giro 20246
Verschijnt den eersten Donderdag van iedere maand
Abonnementsprijs f 2.25 per halfjaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een geheel jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1 October

INHOUD

● Meditatie. Een vraag zonder antwoord	2
● Hofje te Gouda. Teekening van Jul. Terlingen	3
● Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal....	4
● Najaar. Vers van Camp de Basschaerde	8
● De Gramofoon. Schets van An Chailin	9
● Florence Nightingale, door Mr. Dr. P. M. Franken-van Driel	13
● In de Bocht. Reproductie naar een schilderij van W. Maris	16
● Willem Maris. „In de Bocht“, door Herman Hana	17
● Zaadpluis, door R. v. R.	19
● Om het wachtvuur, door Lenie S.	21
● Nachtelijk leven in de natuur, door Kees Hana	22
● Kampherinneringen	26
● Ontwerpen voor handwerk, door atelier De Driehoek	27
● De vrouw en lichaamsoefeningen, door Th. Heeg	30
● Het lichaam een geschenk Gods, door J. M. W.—W.	32
● Waar Kinderen Wonen	33
● Practische Dingen	34
Voor vakantie-opnamen	door Annie Groenheyde 34
Met kruissteek gewerkt	door Rosine Hartogh 34
Astrakan jasjes	door Leny van Geelkerken 36
Een geborduurde bolero	door Leny van Geelkerken 37
● Ons Patronenhoekje	38
● Keukengeheimen	39
● Correspondentie van de Redactie	40
Op de kunstdrukpagina's:	
● Meisjeskopje	Teekening van Corrie Gabriëlse
● Cactus	Foto Berssenbrugge, Den Haag
● Moerdijk	Foto Berssenbrugge, Den Haag

17
E JAARGANG

● OCTOBER 1934 ● Nr 1 ●

een vraag! zonder antwoord

Waarom trekt Gij
Uwe hand, ja Uwe
rechterhand af? trek
haar uit het midden
van Uwen boezem,
maak een eind.

Psalm 74 : 11.

Waarom? – Waarom laat God al die ellende toe? Waarom die werkeloosheid? Waarom al die gerichten? Als God toch alles weet, waarom maakt Hij aan al die ellende geen einde?

Zoo is van oude tijden af gevraagd en ook in onze dagen is dat „waarom” weer op de lippen en in het hart van velen – Waarom doet God, alsof Hem alles niet aangaat? Trek, Heere, Uwe rechterhand uit het midden van Uw boezem. Maak er een einde aan.

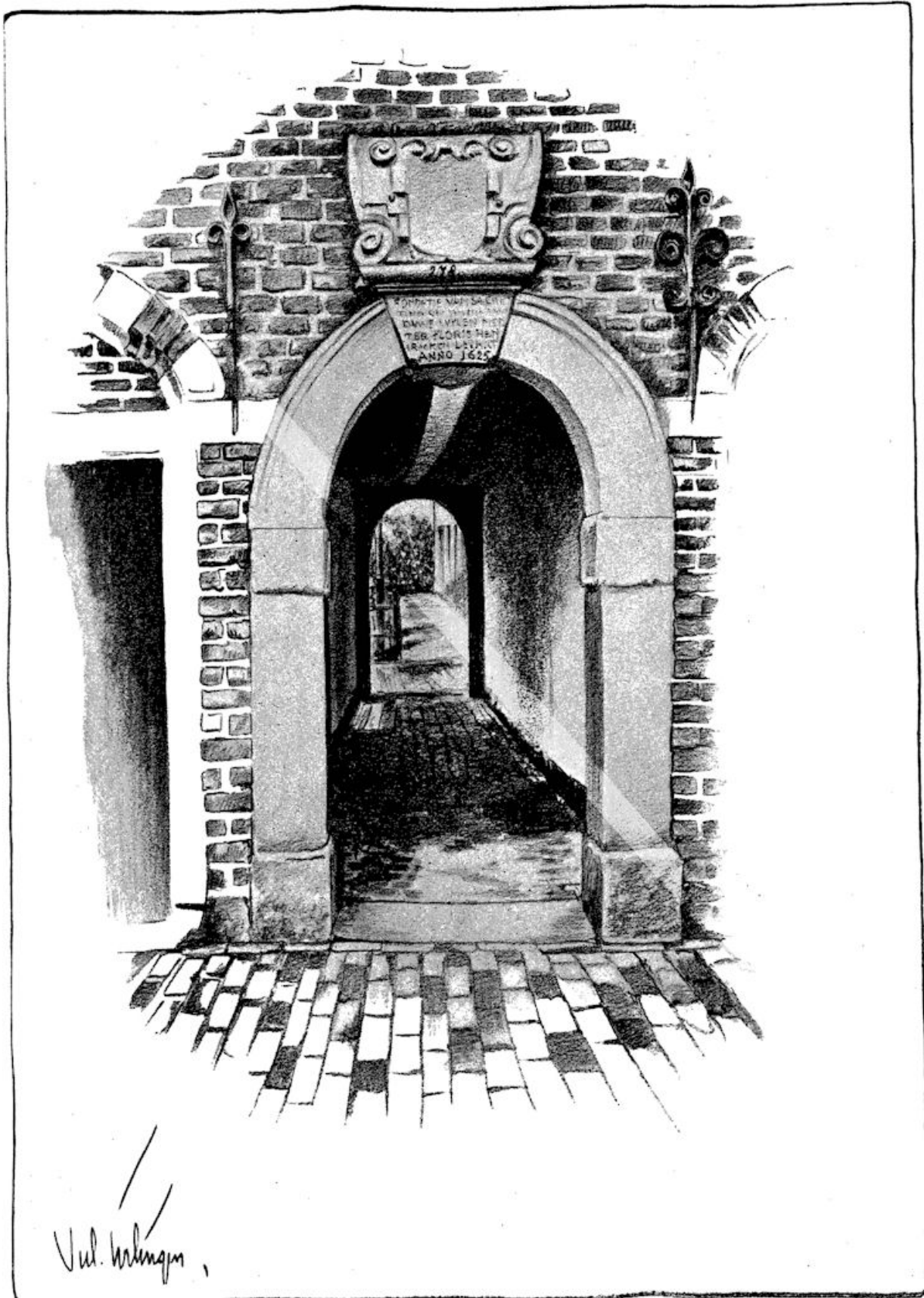
Waarom? – Een vraag, waarop zoo menigmaal geen antwoord komt. Is er dan geen antwoord? – Zouden we met den dichter van psalm 74 niet zeggen: „Evenwel is God mijn Koning van ouds af?”

Wij moeten in onze tijd weer weten, dat God de Hooge en de Heilige is, God, dien wij niet begrijpen, Wiens leiding wij niet kunnen doorgronden, Wiens weg menigmaal in het duister is. En bij het waarom, waarop geen antwoord volgt, moeten we buigen en aanbidden. – O, dat is niet gemakkelijk. Dat is zóó ontzettend moeilijk, als het donker om ons is en wij geen licht zien, dat we 't niet kunnen, als God het ons niet leert.

Moet er op onze vraag dan geen antwoord volgen?

God geeft geen rekenschap van Zijn daden, maar Hij is God en dáárom hopen wij op Hem, vertrouwen wij op Hem, aanbidden wij Hem.

Dit is het antwoord: God is er toch. Hij werkt verlossingen in het midden der aarde. – Hoe? Wanneer? Langs welke weg? „En nu, wat verwacht ik, o Heere! mijn hoop die is op U.” K.

Hofje te Gouda.

Teekening van Jul. Terlingen.

I een huis te huur

I Wij durven

door aqni v.d.torre

Jonny had het huis ontdekt, toen ze op een Zondag, na den noon, langs de Leye liep te wachten op Vader, die in een zijstraat een patient bezocht.

Seffens, als hij uit den schemer van de hoog ommuurde doorgang naar de lichte kade kwam, had hij aan haar glunder gezicht gezien, dat ze iets te vertellen had.

„'n Avontuur beleefd, binst ik weg was?” vroeg hij lachend.

„'t Kan ne avontuur wórden,” knikte ze. „Voor ons allemaal. Ziede gij da leeg huis daar? Als we daar ne keer gingen wonen, Vader? Wa zou Marieke da plesant vinden. Ze ziet zoo geer water. 't Lééft, zegt ze. De huizen in ons straat zijn allen zoo gelijk van koleur en stijl.”

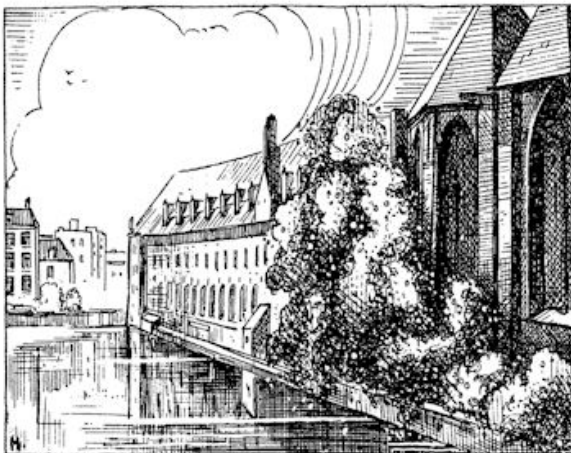
„Maar of 't gezond is, da lévend water hier?” zei hij met opgetrokken wenkbrauwen en getuite lippen. „En of het aangenaam ruiken zal, in de warme dagen?”

„Ewel, 't doe 't. Maar ons huis ligt nu bachten ne gesloten gracht. 't Water is dus ook dichtbij; w' en zien 't alleene nie.”

„Tja, 't is hier eigenlijk nergens goe voor Marieke. We moesten op den buiten wonen, maar da kan nu eenmaal nie. En het kind en tiert nie alleene in den vreemde.”

„Maar 't is toch schoon hier,” wees Jonny weer. „Zie ne keer, we zouden de koorkeopel van de kerk recht over ons hebben en 't oud convent daaneven. En zie die boomkes zoo groen tegen die wit sacristij. D'r is ne goüregen ook bij, die ziede ge zelve toch ook geer, ewaar? En dan die peppels tusschen de kerk en het klooster. 't Zijn toch peppels, Vader?”

Het oude Dominicanerklooster en het koor van de St. Michielskerk.

„Ja, Italiaansche zou 'k meenen.”

„'t Is hier goe. Ge zoudt peizen, da ge in de vacans op den buiten waar, als ge da vanuit uwen kamer bezien kon.”

Ze hadden al vaak over verhuizen gesproken, omdat hun woon niet meer voldeed. En Vader had nooit gezucht, dat een verhuizing een chaos zou brengen, die hem met al de wanordelijkheden gedurende dagen remmen zou in zijn overvolle werkuren. Hij had ook niet over de onkosten gesproken, die er nu eenmaal noodzakelijk bij zouden komen. Het had geen zin, daar nu over uit te weiden. Hij had slechts mee naar goede mogelijkheden gezocht.

En nu was d'r hier eene. — 't Was triest voor Marieke, om altijd in die stijve straat te moeten uitzien. En Pol zou ook content zijn met een huis aan de Leye. Pol's gezicht kon hij al zien oplichten in verrassing, als hij ne keer met hem door de wijk liep en ze daar uit een vunzig slop, plots op groene hofkes achter de huizekes uitzagen.

Maar Lieva... hun huisvrouw, waar ze toch vooral rekening mee moesten houden. Lieva hoorde bij de stijl van die straat. Die hield van iets dat glad gepolijst was, al deed dat koud en dood aan, meer dan van iets waarin ge het leven nog voelde langs de ruwheid van de oppervlakte.

„Tja, Lieva...” zei Vader, en hij nam zijn hoed af en streek zijn hand over zijn haar en dan langs zijn kin; het gebaar waarmee hij voor ernstige gevallen naar advies zocht.

Lieva vond het misschien het minst plezant, die was liever naar het Parkgedeelte gegaan, maar dat kon natuurlijk niet zoo ver van zijn wijk. En dan de drukte! 't Meeste werk was toch voor haar, en ze werkte niet gemakkelijk, wist hij. Ze kon zoo serieus met de kleinste afwerking bezig blijven.

„De meeste last geeft het u en het meeste werk geeft het Treza,” zei Jonny kort.

't Was wel Lieva, die over het werk tobde en haar huishoudelijke zorgen breed uitstalde, maar het was toch die goei Treze, die sloofde en kookte en kuischte, binst dat Lieva voor de telephoon zorgde en in de huiskamer neuzelde en angstig precies het huishoudboek bij hield, zoekend, waar met een kleine bezuiniging nog een keer een triomf door haar huisvrouwelijk talent behaald kon worden. Jonny was toch vaak bijna onbewust bevreesd dat anderen in Lieva de huissloof zagen, die alle vrijheid opofferde om ziek

Marieke te verzorgen en haar gelegenheid tot studie te geven. En het was daarom dat ze aldoor in verweer stond tegen dingen, die Lieva betroffen en dat ze moeilijk tot waardeeren van haar werk kwam. — Nee, Lieva had het niets minder dan zij. Ze had 't immers zelf zoo gewild. 't Was niet louter een offer, al leek het daar voor de menschen wat op, vermits Lieva de goede betrekking op 't pensionnaat had opgegeven om Moeders plaats in te nemen. — 't Had altijd bij Lieva gehoord: gastvrouwken spelen als er bezoek was; mee met moeder gewone aanvullingen voor de linnenkast koopen; echt winkelen; allerlei snuisterijen betasten die niets met uw behoeften te maken hadden. En dan naar een tearoom, ja, dat wilde iedereen wel. Panaché lepelen en een pateëken oppeuzelen.

Maar als het d'r een keer verveelde, wilde ze zeggen dat Jon de bevoorrechte was, omdat die studentin mocht zijn. — 't Was zot, want als zij beu was van de chemie, die ze zoo zwaar vond en waar ze 's avonds op te blokken zat, binst dat Lieva een schoon boek lezen kon, of met een kleurig handwerk bij den haard droomen, dan zag zij Lieva als de bevoorrechte.

„Enfin,” gebaarde Vader, die ernstig over het plan liep na te denken.

Jonny hoorde dat hij toegeven zou, als 't mogelijk was en ze wist al dat ze morgen zou gaan informeeren naar den huurprijs en gaan zien hoe het huis van binnen was, zoodat ze Vader verdere moeite en tijdverbruik besparen en hem alle inlichtingen morgen aan tafel geven kon. Eerst zou ze het Pol vertellen. Die zou het ook geeren willen. En Pol, die 't altoos vanzelfsprekend scheen te vinden, dat een ander instemde met hetgeen waarover hij gunstig had beslist, zou door zijn zekerheid Lieva's besluiteloosheid omver slaan.

Ze bleven nog wat voor het huis kijken. Zich als nieuwsgierige straatjongens rekkend op de teenen, speurden ze door de groote ramen naar binnen.

„Verrukkelijk ruim, die ouderwetsche kamers,” prees Jonny. „Zie Vader, we halveeren het benedenhuis. U dees kant, een spreek- en wachtkamer en uw beroemd fleschenkot. Dan zetelt Lieva in de rechtervleugel en Marieke boven aan den voorkant. Da's handig voor de huistelefoon. Zoo kunnen we allen van het uitzicht genieten.”

„Ge spreekt of we mee malkander ne ganschen dag in fauteuils voor het venster kunnen uitkijken,” lachte Vader.

„Nee, da wete ik wel, da zoudt g' alleens nie geeren hebben ook,” zei ze, hem in zijn arm knijpend. „Maar het doet deugd, als ge ne keer van uw werk opziet en d'r vliegt zoo'n g'heel wit meeuwke uw raam voorbij, of d'r is aan den anderen kant het lichteke van nen heilige, da in ne koornis brandt.”

„Ja,” knikte hij. „'t Doe 't.” — Hij wist ook wel dat 't die klein duwkens naar een goede stemming waren, die het werk weer vlot konden doen voortgaan.

't Zou wel in orde komen, wist Jonny, en 't deed haar danig deugd om de afwisseling waar ze zot op was. En 't was plezant seffens dat nieuws te kunnen vertellen aan Marieke, 't jongste zusje, dat te zwak was voor het drukke leven en nu maar stil van uit haar beddeke de suffe straat lag in te zien.

Ze stak d'r hand onder Vaders jasmouw en liep met hem de kade langs en de brug op naar de pleinen. Ze gingen langs de oude gebouwen, die daar hoog en voornaam oprezen in hun vreemd zachte pastelkleuren van verweerde steen, zwartbruin en zilvergrijs in de blauwe klaarheid van een zuiveren hemel.

Vader was maar klein en zijn gezicht bijna ascetisch versmald, met donkere, sterk levende oogen. En Jonny met haar scherp profiel, waarlangs het bruine haar glanzend golfde tot in haar hals, was ook een tenger meisje maar. En toch leken die twee menschen zoo kloek tusschen de anderen door het resolute van hun vasten gang, den durf van hun geheven hoofden en de levensblijheid in hun wakkere oogen.

In Sint-Baafs waren de vespers gedaan en begonnen de klokken te luiden voor 't Lof. „Wie van ons gaat 't avond naar de kerk?” vroeg Vader.

„Lieva zeker,” zei Jonny vlot. — „En gij?” — „Ik ben passeerde week geweest en 'k ga naaste keer weer, als die Dominee uit Brussel d'r is.”

„G' en moet er nie slordig mee worden,” waarschuwde Vader. „Het kan gebeuren, da ge dan ne keer voor die dingen komt staan en ge merkt dat g' er vreemd aan geworden zijt. Ge zijt er toch eene, die u geeren moeite geeft, als ge iets goeds bezitten wilt? Dit is 't beste. Hoe kunde dan peizen dat 't toch wel mee zoo weinig aandacht en tijd in u groeien zal? Het is n' onmisbaren weerstand, Jonny, ook later bij uw werk. Of meent ge, da wij dokters nie veel keer stil staan en ons schouder laten zakken, als het weeral mislukt? Wete, dan is ne moment alles zinloos en zou

de wereld gevoelig in puin kunnen vallen. Maar ge ervaart wel, da zoo iets toch nie gebeurt, da d'r voort gewerkt wordt, trots alles, en da 't Christus zelve is, Die mee voortwerkt en blijft dragen. Ge schaamt u voor uwen Meester, om da ge 't vertrouwd nie 'n had en dan is ne mensch seffens aan 't werk Jon. Ne mensch die weer durft!"

„Tja," tuitte Jon d'r lippen.

De dingen die Dominee zei, stonden soms zoo wijd van u weg, als de zaken waarover ge in oudheidkunde leerde. Daar drong niet de bittere noodzaak, die naar Christus voerde, in zijn woorden, en ge kon er met uw ziel bereid in uw handen staan, zonder te weten wat ge d'r mee aanvangen zou.

Ge moest maar wachten, d'r was ne gezette tijd. De goe God had schijnbaar zoo'n haast nie, als de jonge menschen van tegenwoordig. Vader begreep wel iets en vergoelijkte: „Dominee is 'n ander mensch dan wij. Hij zit daar mee zijne boeken en zijnen hof en 't goe mevrouwke. En als hij ne keer de wereld in durft gaan, achter den breeden rug van nen ouderling aan, dan ziet hij ook wel, da 't nie alles zoo schoon is, lijk hij het tusschen zijn bloemkes droomt en dat het zoo vlot nie 'n gaat als hij het Zondags preekt. Maar hij is niet overtuigd. 't Is da zijn eigen wezen vreemd aan dees tijd schijnt te zijn. En als hij weerom keert, dan neemt hij alleen maar goe gepeizen en zoet meelij terug naar huis."

„Maar hij is dan toch ne vriendelijk mensch om zoo goe gedacht van alles te hebben," spotte Jonny licht. „En ge leeft wel genoeglijk ook, zou 'k meenen. Alleene moest hij nen ander beroep hebben. Professor bijvoorbeeld. Hij 'n gaf ons nooit ne buis ¹⁾, vermits hij zou peizen, da we 't toch wel wisten, al 'n zegden we geen wordeken goe."

„Ah zoo, gij zoudt er weeral voordeel willen uitslaan."

„Zwijg ne keer," zei Jonny plots. „Daar komen de Broedelaeres. Allee, groeten Pa en nie 'n blijven klappen." drong ze. „Solidair zijn, zulle?" en ze kneep hem in zijn arm.

Ze passeerden: papa, mama en Eline op hun Zondagswandeling. Papa met even een voet-slijf, alsof hij stil houden ging en Eline met een bevallige wending, die een kring vormen wou. — Maar dokters resolute hoedzwaai en Jons rechtgerichte gang sloten den groet afdoende. Ze kwamen dicht bij hun eigen wijk en bereikten tusschen veel groetende wandelaars door hun huis.

¹⁾ buizen = zakken voor een examen.

Treze was naar 't sermoen in St. Jakobs en Lieva kwam zelf opendoen. Ze was groot en regelmatig opgegroeid, als naar de vaste lijnen van een klassiek model. Ze wist dit en had haar bruine haar en style daarmee in breeden, gladden golf als gepolijst over haar ooren gelegd, tot laag in haar hals. Haar donker zijden kleed sloot strak rond haar middel en viel in wijde klokken uiteen, zoodat het golfde onder haar wiegenden gang, terwijl ze vóór Jonny uit de hall in liep.

Jon had al veel keer willen onderzoeken, of dat heupwiegen van Lieva een mislukte poging tot rhythmisch loopen was, of een aangeboren gang. Maar Lieva bleef altijd zóó kalm meesteres over haar bewegingen, dat ge d'r moeilijk in een onbeheerscht oogenblik treffen kon, om haar geheel spontaan te zien. „We kwamen de Broedelaeres tegen," zei Jonny, binst dat ze d'r hoed op de kapstok hing. Eline was Lieva's vriendin en ze keek geïnteresseerd op. „Ze zouden misschien komen thee drinken," zei ze. „'k Heb het aan Eline gevraagd. Hebt ge d'r niet gesproken?" „'k Had er al schrik van, Lieveke en daarmee zijn we in eenen doorgelopen, waar Vader.

Hij lachte: dus dáárin moest hij solidair zijn. „Is 't waar?" vroeg Lieva verbaasd en verontwaardigd beide.

„Ja," kinkte Jon, die het vooral gedaan had om Vaders vrijen achternoon niet door vreemden te laten rooven. „'k En deuge nie voor 't gezelschapsleven, da wete."

„Neen," zei Lieva, met opgetrokken wenkbrauwen, „dan moest ge eerst wat beschaafder leeren spreken."

„Ewel 'k z'n toch van de Vlaonders, da meugde g' heuren, ewaar? Zoo schoon lijk gij uw Dietsch spreekt en leer ik het toch nooit nie. En ik 'n doe nie aan half werk, doe 't, Vader?" overdreef ze opzettelijk.

„Ja gij," glimlachte hij, „maar g' en moet toch nie te vèr gaan. Ge raakt zoo aan 't algemeen beschaafd ontwend."

„'t En doe 'n. Ge moest ne keer komen binst ik me tegen de franskiljons verweer. G' en zult aan 't Haagsche Hof zoo schoon Nederlandsch nie 'n hooren."

Vader liep de trap op. — „Da nieuwke Vader," zei Jonny, „da's mijn nieuwke, waar?" „'k Zal d'r aan Marieke geen woord over klappen," beloofde hij.

„Welk nieuwtje?" vroeg Lieva bij de huiskamerdeur.

Vader bleef staan op de trap; zijn hand op de leuning en z'n hoofd een weinig gebogen

Langs de Leye in Gent.

als een schuldige. „We gaan verhuizen,” knikte Jon opgewekt. „Naar de Leye, tegenover het klooster. We gaan d'r morgen voor de noen seffens naar zien; 't moet toch ne keer gebeuren.”

„Maar hoe komt ge ineens daarop?”

„Tja, we zagen een huis te huur, da's al.”

„Gij kunt 't goe zeggen, maar ik...”

Lieva keek met loome oogen van al de hallmat de trap langs, zoo hoog mogelijk naar boven, als om de omvang van het werk te meten,

dat hier opgestapeld lag en dat moest vervoerd, om ginder terug opgestapeld te worden. — „Ze krijgt een leger gediensige geesten, waar Vader?” — „Dat komt wel goe, Lieva. En 't is zoo ver nog nie,” zei hij. „Jonny loopt zoo rap. Er is nog niets beslist, da 'n doen we nie zonder u, meiske.”

Die laatste woorden brachten Lieva weer in haar evenwicht. De kamerdeur opendraaiend, kalm, nu ze meende, dat er buiten haar wil toch niets gebeuren zou, zei ze: „Ik kom seffens met de thee boven.” — „En ik met de pateêkens,” wuifde Jon vergenoegd.

2

„zeu ne verhuuzink toch”

Met de dictaten onder den arm, wrong Jonny zich door de volgestapelde tuinkamer van het nieuwe huis naar buiten, om met haar fiets door de zijgang te ontvluchten. Ze stond even onwennig rond te zien in den verwaarloosden tuin en riep aan Pol, die zijn planten naar een veilig plekje droeg: „Waar is mijne velo, Pol? 'k En zie hem nie.”

„Daar,” knikte hij met zijn hoofd naar het stalleken. Ze liep er haastig heen, en sjarde aan de fiets, die gekneld zat tusschen een droogrek en een trapleer. Het ding wou niet. Ze rukte aan het stuur, alsof ze aan de horens van een onwilligen bok trok. Vooruit, achteruit. — „Help dan toch ne keer, Pol,” riep ze driftig. „Ik kom veel te laat voor de sectie. En Panters kijkt of hij u zelf zal gaan ontleden, als ge hem stoort.”

„Pak de trap en het droogrek dan mee, als die dingen daar zoo op gesteld zijn,” zei Pol en hij keek hulpeloos naar de bloempotten, die wankel in de greep van zijn armen hin-

gen. „Of moet ik m'n blomkes misschien laten wegvliegen?” — „Wegvliegen! Alsof 't vogelkes zijn. 'k En verhuize nooit meer, neen 'k.” „Wa schriemde toch, meiske?”

Treze kwam uit de keuken naar buiten. „Wacht ne kier, 'k zal 'k ou seffens helpen. En ziede ge thons nie, da ouwe pedaal vast zit?” — „De heele velo zit vast!”

„En zie ne kier Jonny, doar hangt ons borstel tusschen de spaoken. Doar hè 'k den hielen ganschen dag naar leupen zuuken. Ach, zeu ne verhuuzink toch!” hoofdschudde ze.

Treze, lang mager meiske uit het volk, met vale kleur en zwart geplakt haar, heesch behulpzaam de trap omhoog en bevrijde het magere droogrek.

Binst dat Jonny zich met de fiets naar de buitengang werkte, klonk uit de tuinkamer een heldere stem en meteen verscheen in de open deur een jongen, stralend van bestendige vroolijkheid en zonnig door zijn feestelijke oogen en zijn lachende mond.

najaar

Wij hechten aan het zwoele zingen,
dat de zomernacht behoort
en dat dromen doet van dingen,
die 't ontwaken niet verstoort.

't Geluk wordt feller, onbezonnen.
De dag is jong; er wacht nog veel.
Het feest is nog maar pas begonnen
en wie-weet-wat is nog ons deel.

– Totdat de dagen trager worden
en de nachten zonder maan.
Bloemen welken en verdorren
en de liederen vergaan.

Wat wij als geluk beschouwden
blijkt ervan de schaduw niet.
En de grond, waarop wij bouwden,
is een drijfzand, dat vervliet.

Dàn is het, dat God kan komen
om te zeggen: hier ben Ik
en verklaar al uwe dromen
en met de eeuwigheid het oogenblik.

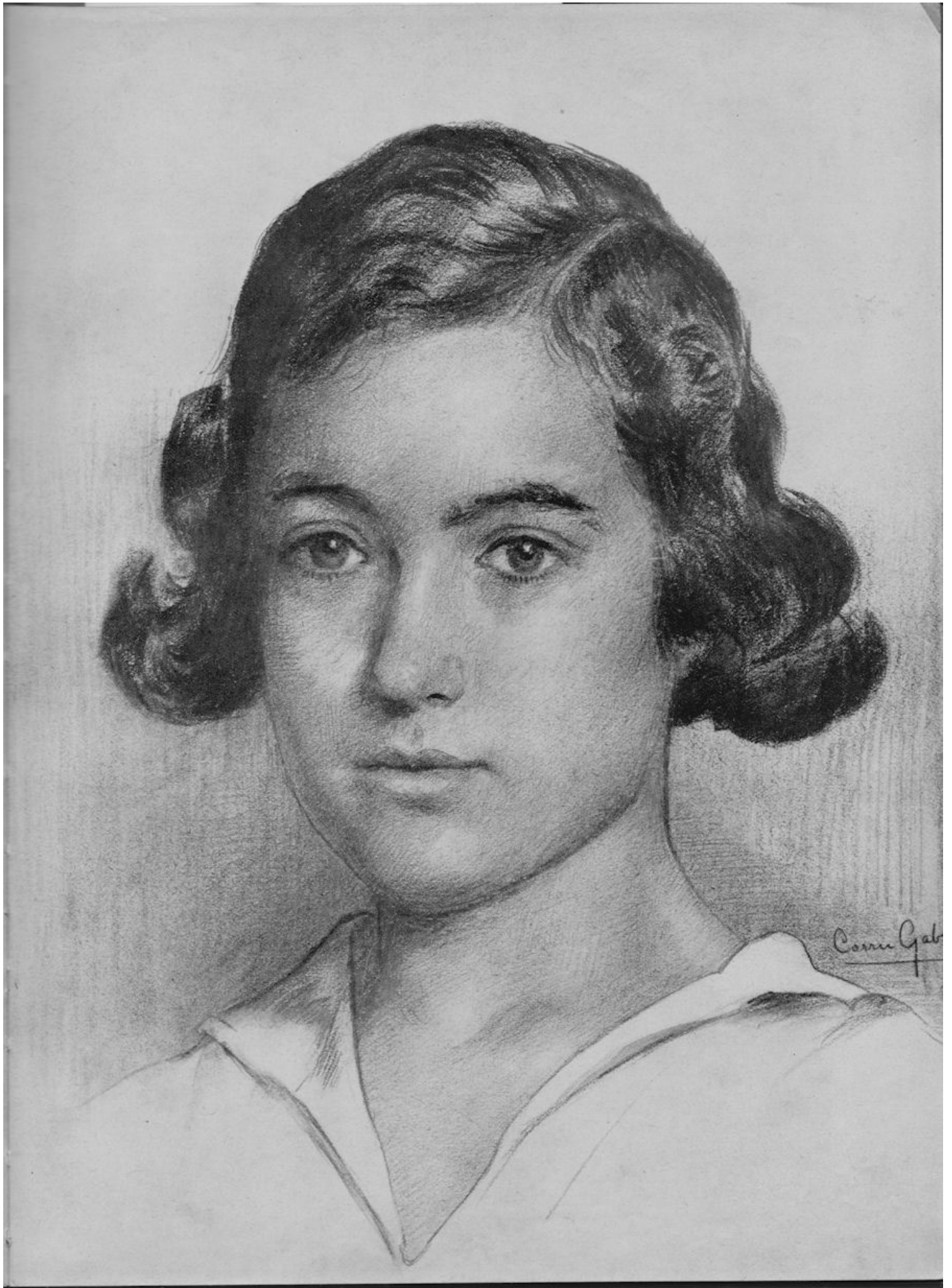
Uw verlangen en uw hopen
op een klein en aardsch genot
is tenslotte doodgelopen
door 't verzaken van uw God.

Alles, wat Gij hebt bezeten,
was van u, maar eerst van Mij.
En de tijd, u toegemeten
tot berouw, is haast voorbij.

Dan wordt valsche vreugde droefheid,
maar Mijn kind wordt durend blij.
Kies nu tusschen boei en vrijheid,
Want de veerboot ligt langs zij.

CAMP DE BASSCHAERDE.

DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ,
M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw“, Baarn, Giro 20246
Verschijnt den eersten Donderdag van iedere maand
Abonnementsprijs f 2.25 per halfjaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een geheel jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1 October

INHOUD

● Meditatie. Een vraag zonder antwoord	2
● Hofje te Gouda. Teekening van Jul. Terlingen	3
● Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal....	4
● Najaar. Vers van Camp de Basschaerde	8
● De Gramofoon. Schets van An Chailin	9
● Florence Nightingale, door Mr. Dr. P. M. Franken-van Driel	13
● In de Bocht. Reproductie naar een schilderij van W. Maris	16
● Willem Maris. „In de Bocht“, door Herman Hana	17
● Zaadpluis, door R. v. R.	19
● Om het wachtvuur, door Lenie S.	21
● Nachtelijk leven in de natuur, door Kees Hana	22
● Kampherinneringen	26
● Ontwerpen voor handwerk, door atelier De Driehoek	27
● De vrouw en lichaams oefeningen, door Th. Heeg	30
● Het lichaam een geschenk Gods, door J. M. W.—W.	32
● Waar Kinderen Wonen	33
● Practische Dingen	34
Voor vakantie-opnamen	door Annie Groenheyde 34
Met kruissteek gewerkt	door Rosine Hartogh 34
Astrakan jasjes	door Leny van Geelkerken 36
Een geborduurde bolero	door Leny van Geelkerken 37
● Ons Patronenboekje	38
● Keukengeheimen	39
● Correspondentie van de Redactie	40
Op de kunstdrukpagina's:	
● Meisjeskopje	Teekening van Corrie Gabriëlse
● Cactus	Foto Berssenbrugge, Den Haag
● Moerdijk	Foto Berssenbrugge, Den Haag

17
E JAARGANG

● OCTOBER 1934 ● Nr 1 ●

een vraag [?] zonder antwoord

Waarom trekt Gij
Uwe hand, ja Uwe
rechterhand af? trek
haar uit het midden
van Uwen boezem,
maak een eind.

Psalm 74 : 11.

Waarom? – Waarom laat God al die ellende toe? Waarom die werkeloosheid? Waarom al die gerichten? Als God toch alles weet, waarom maakt Hij aan al die ellende geen einde?

Zoo is van oude tijden af gevraagd en ook in onze dagen is dat „waarom” weer op de lippen en in het hart van velen – Waarom doet God, alsof Hem alles niet aangaat? Trek, Heere, Uwe rechterhand uit het midden van Uw boezem. Maak er een einde aan.

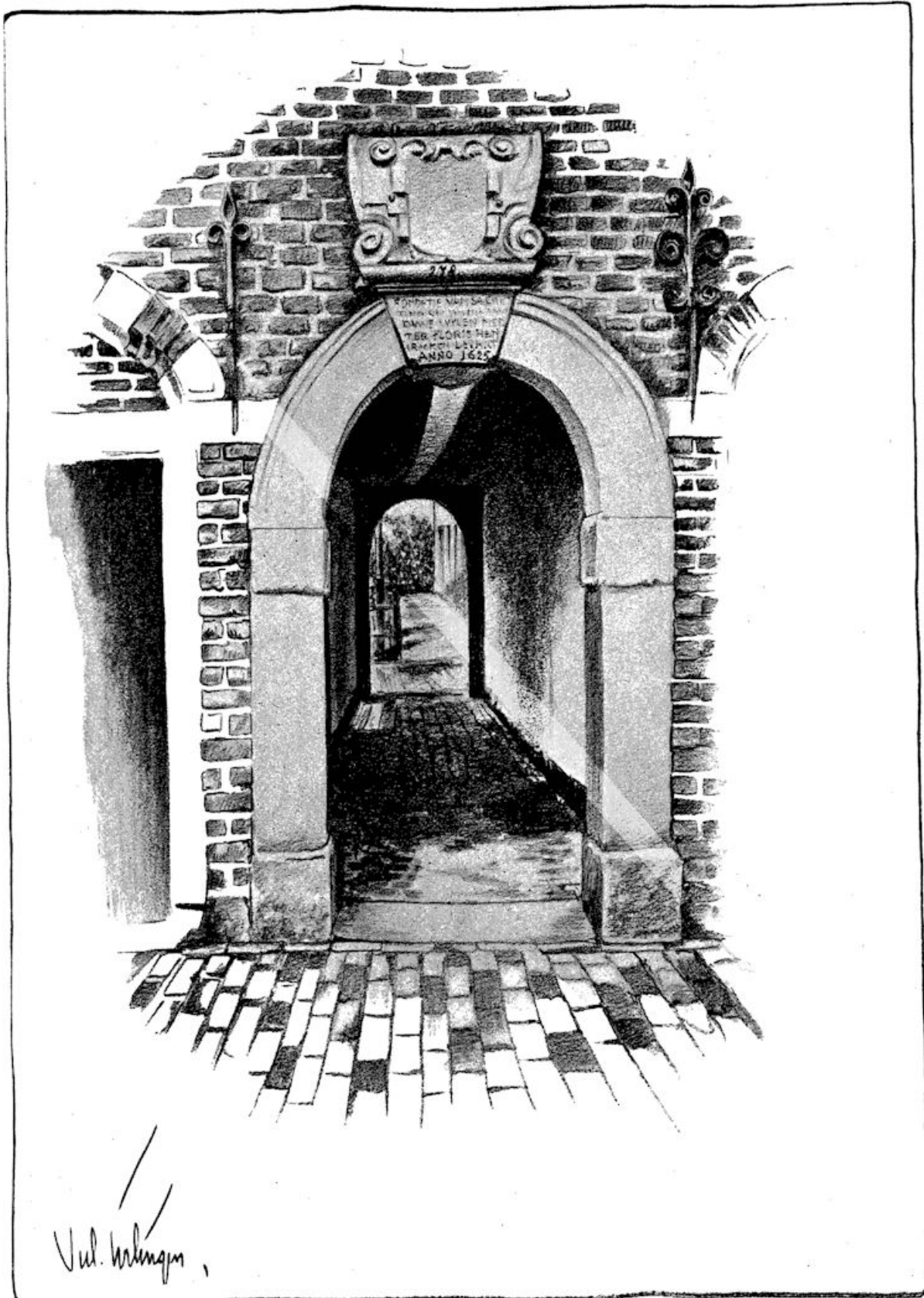
Waarom? – Een vraag, waarop zoo menigmaal geen antwoord komt. Is er dan geen antwoord? – Zouden we met den dichter van psalm 74 niet zeggen: „Evenwel is God mijn Koning van ouds af?”

Wij moeten in onze tijd weer weten, dat God de Hooge en de Heilige is, God, dien wij niet begrijpen, Wiens leiding wij niet kunnen doorgronden, Wiens weg menigmaal in het duister is. En bij het waarom, waarop geen antwoord volgt, moeten we buigen en aanbidden. – O, dat is niet gemakkelijk. Dat is zóó ontzettend moeilijk, als het donker om ons is en wij geen licht zien, dat we 't niet kunnen, als God het ons niet leert.

Moet er op onze vraag dan geen antwoord volgen?

God geeft geen rekenschap van Zijn daden, maar Hij is God en dáárom hopen wij op Hem, vertrouwen wij op Hem, aanbidden wij Hem.

Dit is het antwoord: God is er toch. Hij werkt verlossingen in het midden der aarde. – Hoe? Wanneer? Langs welke weg? „En nu, wat verwacht ik, o Heere! mijn hoop die is op U.” K.

Hofje te Gouda.

Teekening van Jul. Terlingen.

I een huis te huur

I Wij durven

door aqni v.d.torre

Jonny had het huis ontdekt, toen ze op een Zondag, na den noon, langs de Leye liep te wachten op Vader, die in een zijstraat een patient bezocht.

Seffens, als hij uit den schemer van de hoog ommuurde doorgang naar de lichte kade kwam, had hij aan haar glunder gezicht gezien, dat ze iets te vertellen had.

„'n Avontuur beleefd, binst ik weg was?” vroeg hij lachend.

„'t Kan ne avontuur wórden,” knikte ze. „Voor ons allemaal. Ziede gij da leeg huis daar? Als we daar ne keer gingen wonen, Vader? Wa zou Marieke da plesant vinden. Ze ziet zoo geer water. 't Lééft, zegt ze. De huizen in ons straat zijn allen zoo gelijk van koleur en stijl.”

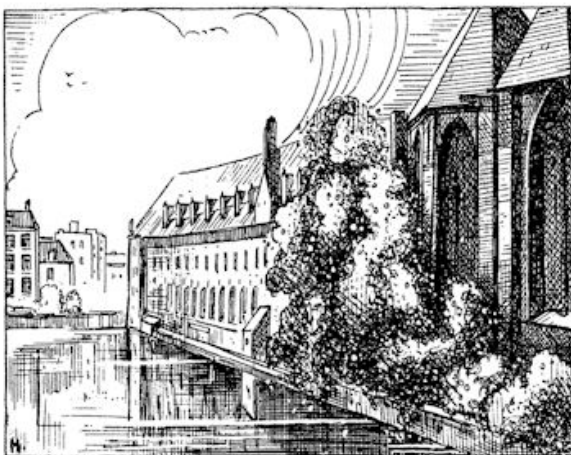
„Maar of 't gezond is, da lévend water hier?” zei hij met opgetrokken wenkbrauwen en getuite lippen. „En of het aangenaam ruiken zal, in de warme dagen?”

„Ewel, 't doe 't. Maar ons huis ligt nu bachten ne gesloten gracht. 't Water is dus ook dichtbij; w' en zien 't alleene nie.”

„Tja, 't is hier eigenlijk nergens goe voor Marieke. We moesten op den buiten wonen, maar da kan nu eenmaal nie. En het kind en tiert nie alleene in den vreemde.”

„Maar 't is toch schoon hier,” wees Jonny weer. „Zie ne keer, we zouden de koorkeopel van de kerk recht over ons hebben en 't oud convent daaneven. En zie die boomkes zoo groen tegen die wit sacristij. D'r is ne goüregen ook bij, die ziede ge zelve toch ook geer, ewaar? En dan die peppels tusschen de kerk en het klooster. 't Zijn toch peppels, Vader?”

Het oude Dominicanerklooster en het koor van de St. Michielskerk.

„Ja, Italiaansche zou 'k meenen.”

„'t Is hier goe. Ge zoudt peizen, da ge in de vacans op den buiten waar, als ge da vanuit uwen kamer bezien kon.”

Ze hadden al vaak over verhuizen gesproken, omdat hun woon niet meer voldeed. En Vader had nooit gezucht, dat een verhuizing een chaos zou brengen, die hem met al de wanordelijkheden gedurende dagen remmen zou in zijn overvolle werkuren. Hij had ook niet over de onkosten gesproken, die er nu eenmaal noodzakelijk bij zouden komen. Het had geen zin, daar nu over uit te weiden. Hij had slechts mee naar goede mogelijkheden gezocht.

En nu was d'r hier eene. — 't Was triest voor Marieke, om altijd in die stijve straat te moeten uitzien. En Pol zou ook content zijn met een huis aan de Leye. Pol's gezicht kon hij al zien oplichten in verrassing, als hij ne keer met hem door de wijk liep en ze daar uit een vunzig slop, plots op groene hofkes achter de huizekes uitzagen.

Maar Lieva... hun huisvrouw, waar ze toch vooral rekening mee moesten houden. Lieva hoorde bij de stijl van die straat. Die hield van iets dat glad gepolijst was, al deed dat koud en dood aan, meer dan van iets waarin ge het leven nog voelde langs de ruwheid van de oppervlakte.

„Tja, Lieva...” zei Vader, en hij nam zijn hoed af en streek zijn hand over zijn haar en dan langs zijn kin; het gebaar waarmee hij voor ernstige gevallen naar advies zocht.

Lieva vond het misschien het minst plezant, die was liever naar het Parkgedeelte gegaan, maar dat kon natuurlijk niet zoo ver van zijn wijk. En dan de drukte! 't Meeste werk was toch voor haar, en ze werkte niet gemakkelijk, wist hij. Ze kon zoo serieus met de kleinste afwerking bezig blijven.

„De meeste last geeft het u en het meeste werk geeft het Treza,” zei Jonny kort.

't Was wel Lieva, die over het werk tobde en haar huishoudelijke zorgen breed uitstalde, maar het was toch die goei Treze, die sloofde en kookte en kuischte, binst dat Lieva voor de telephoon zorgde en in de huiskamer neuzelde en angstig precies het huishoudboek bij hield, zoekend, waar met een kleine bezuiniging nog een keer een triomf door haar huisvrouwelijk talent behaald kon worden. Jonny was toch vaak bijna onbewust bevreesd dat anderen in Lieva de huissloof zagen, die alle vrijheid opofferde om ziek

Marieke te verzorgen en haar gelegenheid tot studie te geven. En het was daarom dat ze aldoor in verweer stond tegen dingen, die Lieva betroffen en dat ze moeilijk tot waardeeren van haar werk kwam. — Nee, Lieva had het niets minder dan zij. Ze had 't immers zelf zoo gewild. 't Was niet louter een offer, al leek het daar voor de menschen wat op, vermits Lieva de goede betrekking op 't pensionnaat had opgegeven om Moeders plaats in te nemen. — 't Had altijd bij Lieva gehoord: gastvrouwken spelen als er bezoek was; mee met moeder gewone aanvullingen voor de linnenkast koopen; echt winkelen; allerlei snuisterijen betasten die niets met uw behoeften te maken hadden. En dan naar een tearoom, ja, dat wilde iedereen wel. Panaché lepelen en een pateëken oppeuzelen.

Maar als het d'r een keer verveelde, wilde ze zeggen dat Jon de bevoorrechte was, omdat die studentin mocht zijn. — 't Was zot, want als zij beu was van de chemie, die ze zoo zwaar vond en waar ze 's avonds op te blokken zat, binst dat Lieva een schoon boek lezen kon, of met een kleurig handwerk bij den haard droomen, dan zag zij Lieva als de bevoorrechte.

„Enfin,” gebaarde Vader, die ernstig over het plan liep na te denken.

Jonny hoorde dat hij toegeven zou, als 't mogelijk was en ze wist al dat ze morgen zou gaan informeeren naar den huurprijs en gaan zien hoe het huis van binnen was, zoodat ze Vader verdere moeite en tijdverbruik besparen en hem alle inlichtingen morgen aan tafel geven kon. Eerst zou ze het Pol vertellen. Die zou het ook geeren willen. En Pol, die 't altoos vanzelfsprekend scheen te vinden, dat een ander instemde met hetgeen waarover hij gunstig had beslist, zou door zijn zekerheid Lieva's besluiteloosheid omver slaan.

Ze bleven nog wat voor het huis kijken. Zich als nieuwsgierige straatjongens rekkend op de teenen, speurden ze door de groote ramen naar binnen.

„Verrukkelijk ruim, die ouderwetsche kamers,” prees Jonny. „Zie Vader, we halveeren het benedenhuis. U dees kant, een spreek- en wachtkamer en uw beroemd fleschenkot. Dan zetelt Lieva in de rechtervleugel en Marieke boven aan den voorkant. Da's handig voor de huistelefoon. Zoo kunnen we allen van het uitzicht genieten.”

„Ge spreekt of we mee malkander ne ganschen dag in fauteuils voor het venster kunnen uitkijken,” lachte Vader.

„Nee, da wete ik wel, da zoudt g' alleens nie geeren hebben ook,” zei ze, hem in zijn arm knijpend. „Maar het doet deugd, als ge ne keer van uw werk opziet en d'r vliegt zoo'n g'heel wit meeuwke uw raam voorbij, of d'r is aan den anderen kant het lichteke van nen heilige, da in ne koornis brandt.”

„Ja,” knikte hij. „'t Doe 't.” — Hij wist ook wel dat 't die klein duwkens naar een goede stemming waren, die het werk weer vlot konden doen voortgaan.

't Zou wel in orde komen, wist Jonny, en 't deed haar danig deugd om de afwisseling waar ze zot op was. En 't was plezant seffens dat nieuws te kunnen vertellen aan Marieke, 't jongste zusje, dat te zwak was voor het drukke leven en nu maar stil van uit haar beddeke de suffe straat lag in te zien.

Ze stak d'r hand onder Vaders jasmouw en liep met hem de kade langs en de brug op naar de pleinen. Ze gingen langs de oude gebouwen, die daar hoog en voornaam oprezen in hun vreemd zachte pastelkleuren van verweerde steen, zwartbruin en zilvergrijs in de blauwe klaarheid van een zuiveren hemel.

Vader was maar klein en zijn gezicht bijna ascetisch versmald, met donkere, sterk levende oogen. En Jonny met haar scherp profiel, waarlangs het bruine haar glanzend golfde tot in haar hals, was ook een tenger meisje maar. En toch leken die twee menschen zoo kloek tusschen de anderen door het resolute van hun vasten gang, den durf van hun geheven hoofden en de levensblijheid in hun wakkere oogen.

In Sint-Baafs waren de vespers gedaan en begonnen de klokken te luiden voor 't Lof. „Wie van ons gaat 't avond naar de kerk?” vroeg Vader.

„Lieva zeker,” zei Jonny vlot. — „En gij?” — „Ik ben passeerde week geweest en 'k ga naaste keer weer, als die Dominee uit Brussel d'r is.”

„G' en moet er nie slordig mee worden,” waarschuwde Vader. „Het kan gebeuren, da ge dan ne keer voor die dingen komt staan en ge merkt dat g' er vreemd aan geworden zijt. Ge zijt er toch eene, die u geeren moeite geeft, als ge iets goeds bezitten wilt? Dit is 't beste. Hoe kunde dan peizen dat 't toch wel mee zoo weinig aandacht en tijd in u groeien zal? Het is n' onmisbaren weerstand, Jonny, ook later bij uw werk. Of meent ge, da wij dokters nie veel keer stil staan en ons schouder laten zakken, als het weeral mislukt? Wete, dan is ne moment alles zinloos en zou

de wereld gevoelig in puin kunnen vallen. Maar ge ervaart wel, da zoo iets toch nie gebeurt, da d'r voort gewerkt wordt, trots alles, en da 't Christus zelve is, Die mee voortwerkt en blijft dragen. Ge schaamt u voor uwen Meester, omda ge 't vertrouwd nie 'n had en dan is ne mensch seffens aan 't werk Jon. Ne mensch die weer durft!"

„Tja," tuitte Jon d'r lippen.

De dingen die Dominee zei, stonden soms zoo wijd van u weg, als de zaken waarover ge in oudheidkunde leerde. Daar drong niet de bittere noodzaak, die naar Christus voerde, in zijn woorden, en ge kon er met uw ziel bereid in uw handen staan, zonder te weten wat ge d'r mee aanvangen zou.

Ge moest maar wachten, d'r was ne gezette tijd. De goe God had schijnbaar zoo'n haast nie, als de jonge menschen van tegenwoordig. Vader begreep wel iets en vergoelijkte: „Dominee is 'n ander mensch dan wij. Hij zit daar mee zijne boeken en zijnen hof en 't goe mevrouwke. En als hij ne keer de wereld in durft gaan, achter den breeden rug van nen ouderling aan, dan ziet hij ook wel, da 't nie alles zoo schoon is, lijk hij het tusschen zijn bloemkes droomt en dat het zoo vlot nie 'n gaat als hij het Zondags preekt. Maar hij is niet overtuigd. 't Is da zijn eigen wezen vreemd aan dees tijd schijnt te zijn. En als hij weerom keert, dan neemt hij alleen maar goê gepeizen en zoet meêlij terug naar huis."

„Maar hij is dan toch ne vriendelijk mensch om zoo goê gedacht van alles te hebben," spotte Jonny licht. „En ge leeft wel genoeglijk ook, zou 'k meenen. Alleene moest hij nen ander beroep hebben. Professor bijvoorbeeld. Hij 'n gaf ons nooit ne buis ¹⁾, vermits hij zou peizen, da we 't toch wel wisten, al 'n zegden we geen wordeken goê."

„Ah zoo, gij zoudt er weeral voordeel willen uitslaan."

„Zwijg ne keer," zei Jonny plots. „Daar komen de Broedelaeres. Allee, groeten Pa en nie 'n blijven klappen." drong ze. „Solidair zijn, zulle?" en ze kneep hem in zijn arm.

Ze passeerden: papa, mama en Eline op hun Zondagswandeling. Papa met even een voet-slijf, alsof hij stil houden ging en Eline met een bevallige wending, die een kring vormen wou. — Maar dokters resolute hoedzwaai en Jons rechtgerichte gang sloten den groet afdoende. Ze kwamen dicht bij hun eigen wijk en bereikten tusschen veel groetende wandelaars door hun huis.

¹⁾ buizen = zakken voor een examen.

Treze was naar 't sermoen in St. Jakobs en Lieva kwam zelf opendoen. Ze was groot en regelmatig opgegroeid, als naar de vaste lijnen van een klassiek model. Ze wist dit en had haar bruine haar en style daarmee in breeden, gladden golf als gepolijst over haar ooren gelegd, tot laag in haar hals. Haar donker zijden kleed sloot strak rond haar middel en viel in wijde klokken uiteen, zoodat het golfde onder haar wiegenden gang, terwijl ze vóór Jonny uit de hall in liep.

Jon had al veel keer willen onderzoeken, of dat heupwiegen van Lieva een mislukte poging tot rhythmisch loopen was, of een aangeboren gang. Maar Lieva bleef altijd zóó kalm meesteres over haar bewegingen, dat ge d'r moeilijk in een onbeheerscht oogenblik treffen kon, om haar geheel spontaan te zien. „We kwamen de Broedelaeres tegen," zei Jonny, binst dat ze d'r hoed op de kapstok hing. Eline was Lieva's vriendin en ze keek geïnteresseerd op. „Ze zouden misschien komen thee drinken," zei ze. „'k Heb het aan Eline gevraagd. Hebt ge d'r niet gesproken?" „'k Had er al schrik van, Lieveke en daarmee zijn we in eenen doorgelopen, waar Vader.

Hij lachte: dus dáárin moest hij solidair zijn. „Is 't waar?" vroeg Lieva verbaasd en verontwaardigd beide.

„Ja," kinkte Jon, die het vooral gedaan had om Vaders vrijen achternoon niet door vreemden te laten rooven. „'k En deuge nie voor 't gezelschapsleven, da wete."

„Neen," zei Lieva, met opgetrokken wenkbrauwen, „dan moest ge eerst wat beschaafder leeren spreken."

„Ewel 'k z'n toch van de Vlaonders, da meugde g' heuren, ewaar? Zoo schoon lijk gij uw Dietsch spreekt en leer ik het toch nooit nie. En ik 'n doe nie aan half werk, doe 't, Vader?" overdreef ze opzettelijk.

„Ja gij," glimlachte hij, „maar g' en moet toch nie te vèr gaan. Ge raakt zoo aan 't algemeen beschaafd ontwend."

„'t En doe 'n. Ge moest ne keer komen binst ik me tegen de franskiljons verweer. G' en zult aan 't Haagsche Hof zoo schoon Nederlandsch nie 'n hooren."

Vader liep de trap op. — „Da nieuwke Vader," zei Jonny, „da's mijn nieuwke, waar?" „'k Zal d'r aan Marieke geen woord over klappen," beloofde hij.

„Welk nieuwtje?" vroeg Lieva bij de huiskamerdeur.

Vader bleef staan op de trap; zijn hand op de leuning en z'n hoofd een weinig gebogen

Langs de Leye in Gent.

als een schuldige. „We gaan verhuizen,” knikte Jon opgewekt. „Naar de Leye, tegenover het klooster. We gaan d'r morgen voor de noen seffens naar zien; 't moet toch ne keer gebeuren.”

„Maar hoe komt ge ineens daarop?”

„Tja, we zagen een huis te huur, da's al.”

„Gij kunt 't goe zeggen, maar ik...”

Lieva keek met loome oogen van al de hallmat de trap langs, zoo hoog mogelijk naar boven, als om de omvang van het werk te meten,

dat hier opgestapeld lag en dat moest vervoerd, om ginder terug opgestapeld te worden. — „Ze krijgt een leger gediensige geesten, waar Vader?” — „Dat komt wel goe, Lieva. En 't is zoo ver nog nie,” zei hij. „Jonny loopt zoo rap. Er is nog niets beslist, da 'n doen we nie zonder u, meiske.”

Die laatste woorden brachten Lieva weer in haar evenwicht. De kamerdeur opendraaiend, kalm, nu ze meende, dat er buiten haar wil toch niets gebeuren zou, zei ze: „Ik kom seffens met de thee boven.” — „En ik met de pateêkens,” wuifde Jon vergenoegd.

2

„zeu ne verhuuzink toch”

Met de dictaten onder den arm, wrong Jonny zich door de volgestapelde tuinkamer van het nieuwe huis naar buiten, om met haar fiets door de zijgang te ontvluchten. Ze stond even onwennig rond te zien in den verwaarloosden tuin en riep aan Pol, die zijn planten naar een veilig plekje droeg: „Waar is mijne velo, Pol? 'k En zie hem nie.”

„Daar,” knikte hij met zijn hoofd naar het stalleken. Ze liep er haastig heen, en sjarde aan de fiets, die gekneld zat tusschen een droogrek en een trapleer. Het ding wou niet. Ze rukte aan het stuur, alsof ze aan de horens van een onwilligen bok trok. Vooruit, achteruit. — „Help dan toch ne keer, Pol,” riep ze driftig. „Ik kom veel te laat voor de sectie. En Panters kijkt of hij u zelf zal gaan ontleden, als ge hem stoort.”

„Pak de trap en het droogrek dan mee, als die dingen daar zoo op gesteld zijn,” zei Pol en hij keek hulpeloos naar de bloempotten, die wankel in de greep van zijn armen hin-

gen. „Of moet ik m'n blomkes misschien laten wegvliegen?” — „Wegvliegen! Alsof 't vogelkes zijn. 'k En verhuize nooit meer, neen 'k.” „Wa schriemde toch, meiske?”

Treze kwam uit de keuken naar buiten. „Wacht ne kier, 'k zal 'k ou seffens helpen. En ziede ge thons nie, da ouwe pedaal vast zit?” — „De heele velo zit vast!”

„En zie ne kier Jonny, doar hangt ons borstel tusschen de spaoken. Doar hè 'k den hielen ganschen dag naar leupen zuuken. Ach, zeu ne verhuuzink toch!” hoofdschudde ze.

Treze, lang mager meiske uit het volk, met vale kleur en zwart geplakt haar, heesch behulpzaam de trap omhoog en bevrijde het magere droogrek.

Binst dat Jonny zich met de fiets naar de buitengang werkte, klonk uit de tuinkamer een heldere stem en meteen verscheen in de open deur een jongen, stralend van bestendige vroolijkheid en zonnig door zijn feestelijke oogen en zijn lachende mond.

najaar

Wij hechten aan het zwoele zingen,
dat de zomernacht behoort
en dat dromen doet van dingen,
die 't ontwaken niet verstoort.

't Geluk wordt feller, onbezonnen.
De dag is jong; er wacht nog veel.
Het feest is nog maar pas begonnen
en wie-weet-wat is nog ons deel.

– Totdat de dagen trager worden
en de nachten zonder maan.
Bloemen welken en verdorren
en de liederen vergaan.

Wat wij als geluk beschouwden
blijkt ervan de schaduw niet.
En de grond, waarop wij bouwden,
is een drijfzand, dat vervliet.

Dàn is het, dat God kan komen
om te zeggen: hier ben Ik
en verklaar al uwe dromen
en met de eeuwigheid het oogenblik.

Uw verlangen en uw hopen
op een klein en aardsch genot
is tenslotte doodgelopen
door 't verzaken van uw God.

Alles, wat Gij hebt bezeten,
was van u, maar eerst van Mij.
En de tijd, u toegemeten
tot berouw, is haast voorbij.

Dan wordt valsche vreugde droefheid,
maar Mijn kind wordt durend blij.
Kies nu tusschen boei en vrijheid,
Want de veerboot ligt langs zij.

CAMP DE BASSCHAERDE.

